

OKUPĀCIJAS MUZEJA *APKĀRTRAKSTS*

2001. gada oktobrī, Nr. 12

“OKUPĀCIJAS MUZEJA DARBS VELTĪTS
PIEMINAI, PATIESĪBAI, APSKAIDRĪBAI”
AKADEMIĶIS JĀNIS STRADIŅŠ

PELNU ATGRIEŠANĀS, DZĪVO PĀRNĀKŠANA

14. jūnijs – melna svītra pār Latvijas pakalniem, lejām. Svina smagā diena, lai zināma ir visiem. Liecinieku aizvien mazāk, un aizvien lielāks katram svars. Un atbildība aug ar katru vārdu, ko šodien kāds par pagājību teic. Vai iestigt ieļaunojumā un visu skatīt kā caur krēslu? Vai meklēt saulainākās mūža vietas un lūkoties no tām uz visiem trejiem laikiem? Bet dzīve spiež pie zemes, dzen kaktā, trenc pa apli, maļ labos nodomus kā ceļa šķembas gan tur, kur saule lec, gan tur, kur riet. Un bezspēcība noskatās, kā aizaug māju vietas un zemē iegrīmst grods pēc groda. Kā svētā mierā lūkoties uz drupām, ja dzimtā nav neviena, kas tās projām vāc un teic: “Es celšu jaunu namu”? Kā turēt rokās grožus, kad greizie rati grāvī brauc? Nav jautājumu mazāk kļuvis ne par vienu. Un atbildes, kā vienmēr, aizkavējušās.

Bet dzimtene aizvien tā pati, tik daudzās balsīs visus mājās sauc. Pelnu atgriešanās, dzīvo pārnākšana. Nekas nav apstājies, nekas nav beidzies. Kā lapas krītot, nopūtas te paliek, kad atkal kāda roka atvadsveikas māj. Šī zeme uzelpo, kad sējas graudus kāds kaut kur pasaulē tai līdzcietīgi krāj. Šī zeme vēl aizvien ir pirmā, kaut kājas staigāt mācījušās citur. Kas pārnākšanas ceļu meklē, starp simtiem savu atradīs. Un nepierasti zaļas vasaras cirstais mežs pie veciem celmiem dzīs. Vien nenobradāt, neaizbaidīt projām to balsi, kura ieskanas, kad runa ir par mājām.

Tik daudz jautājumu. Bet atbilde ir viena – tūkstošveidis darbs. Un laimīgs, kas var sacīt – tas mani mājās vedīs.

Anda Līce

VALSTS PREZIDENTES UZRUNA PIE OKUPĀCIJAS MUZEJA 2001. GADA 14. JŪNIJĀ

Augsti godātie Okupācijas muzeja dibinātāji un darbiņi, augsti godātie represētie un viņu tuvinieki, mīlie tautieši!

Guntis Ulmanis, Vaira Vīķe-Freiberga, Paulis Lazda

Šodien atzīmējam 60 gadus, kas apritējuši kopš pirmajām lielākajām masveida deportācijām mūsu tautas vēsturē, un muzejs ir šim simboliskajam vēsturiskajam datumam par godu sagādājis īpašu izstādi. Okupācijas muzejs nebija valsts dibināts, tas tapa pēc privātās iniciatīvas, līdzīgi domājošu tautiešu dibināts, un pēc tam tas nonāca valsts aizbildniecībā.

Okupācijas muzejs mūsu tautai ir nepieciešams – tas liecina par mūsu tautai ļoti būtisku, sarežģītu, sāpīgu vēstures posmu un pieredzi, par vairākiem totalitārājiem režīmiem – vienu, kas nāca no Rietumiem, otru – no Austrumiem, katru ar savām šausmām un varas darbiem. Muzejs ir nepieciešams kā dzīva liecība šiem notikumiem, kas nododama nākamajām paaudzēm un stāstāma pasauļei, lai nekad nekas tāds vairs neatkārtotos. Notikumi, kas skāra mūsu tautu un cirta tās miesā dzījas brūces, pārējai pasaulei nav tik labi pazīstami, jo pasaule vēl šodien daudzās vietās notiek šausmu darbi un asinsizliešana. Bet pasaulei ir tikpat svarīgi zināt mūsu tautas pārciestās ciešanas. Ir cilvēki Rietumos, kas vēl šodien nezina par šādām deportācijām, ir ļaudis Austrumos, kas vēl šodien negrib atzīt šādu deportāciju faktu. Ir svarīgi to atkal un atkal skaidrot, kā arī rādīt lietiskus pierādījumus un liecības par to, kā tas ir – tikt naktī uzmodinātam un sakravāt mantas dažu minūšu laikā, tikt ielādētam lopu vagonos bez jebkāda pamatojuma, bez tiesas sprieduma, kopā ar jauniešiem, veciem cilvēkiem, bērniem, mātēm, kuru klēpjos vēl nedzimuši bērni, tikai par to vien, ka varbūt tas bijis izcils savas tautas kalps. Mums vēl daudz jādara, lai par to pasaulei stāstītu un skaidrotu, kā tas bija – būt šāda notikuma upuriem.

Kriminoloģijā ir pazīstams tāds paradokss, ka izvarota

sieviete tiek vainota pie tā, ka ir noticis šāds noziegums. Mums jādara viss, lai izvairītos no tā, ka upuris tiek vainots pie tā, kas ar viņu noticis. Mēs nedrīkstam pieļaut, ka latviešu tauta tiek vainota tajās ciešanās, kas ar viņu ir notikušas, – tas bija noziegums pret cilvēci, tas bija genociids. Bet ne jau tikai latvieši bija deportāciju upuri, daudzi no viņiem bija ebreji un citu tautību pārstāvji. Šie ļaudis nebija noziedznieki, tā bija pret viņiem vērsta netaisnība. Jābūt skaidrībai, kas bija upuri, un jāstāsta par to nākamajām paaudzēm. Lai izdarītu secinājumus, lai gādātu par to, ka mūsu zemē nekas tāds neatkārtojas. Lai gādātu, ka nekas tāds vairs pasaulē nenotiktu.

ATMIŅAI, PIEMIŅAI, ATGĀDINĀJUMAM

Mēs esam šeit, lai dzīvu saglabātu atmiņu par to nakti un par to dienu, kad vairāk nekā 15 000 Latvijas tautas locekļu nakts melnumā un slepenībā sāka celojumu pretē nezināmajam.

Mēs esam šeit, lai saglabātu dzīvu to mūsu tautas locekļu piemiņu, kam nezināmās bija nāve.

Lai pieminētu tos zudušos, kas palika un vairs neatgriezās.

Lai noliektu galvu to priekšā, kas pārdzīvoja GULAGu un izsūtījumu un kam lemts bija atgriezties – mājās, kas vairs nebija savas.

Bet mēs arī esam šeit, lai izkliedētu sarkanās ideoloģijas miglu, lai atklātu, kas slēpās zem sarkanās propagandas maskas – necilvēcība, apspiešana un terors.

Mēs esam šeit, lai apsūdzētu tos, kas šai dienā sāka genociđu pret tautu – izklīdinot, nonāvējot, sējot neuzticību un naidu tautas locekļu starpā, noplicinot un atsvešinot mūsu zemi, valodu un kultūru, mūsu tautas garu.

Mēs esam šeit, lai liecinātu, lai atgādinātu – paši sev un pasaulei, šis bija noziegums pret cilvēci, pret mūsu tautu, pret katu tās locekli.

Noziegumiem pret cilvēcību, noziegumiem pret katu mazāko no mums – nav noilguma. Tāpat mūsu atmiņai nedrīkst būt noilguma. Piemiņai no paaudzes paaudzē nedrīkst būt noilguma. Nedrīkst būt noilguma atgādinājumam.

Tiem, kam šis liktenis pagāja secen, tiem, kas vēl nebija dzimuši, šai dienā ir pienākums sevi veltīt atmiņai un piemiņai. Veltīt sevi cilvēcībai. Un atgādināt, ka, tikai dodot atmiņu tālāk no paaudzes paaudzē – kā stāstus, kā piemiņas lietas, kā spēju just, izjust un saprast –, tā saglabāsies dzīva un ka tā būs mūsu apziņas neatņemama daļa.

Man liktenis pagāja secen – bet desmitgadīgajam tai 14. jūnija rītā, ar riteni uz veikalu braucot, gadījās uz šosejas redzēt kravas auto – ar bruņotu zilcepurainu čekistu uz kāpšķa. Kulbā sēdēja mana skolotāja – ar skatu kaut kur tālumā, kas nerēdzēja ne zēna sveicienu, ne arī ko citu,

kas bija jau pavisam citur. Šis skats mani visu mūžu nav licis mierā. Kas sagaidīja skolotāju un viņas vīru tai pelēkajā rītā? Kas bija tas nezināmais, kurā viņa vērās? Nekādi skaitļi, nekāda dokumentācija atbildes nedeva. Līdz pirms astoņiem gadiem šai dienā, kad vēl tapa šis muzejs, man iedeva zīmīti, ko bija rakstījis kāds izsūtītais, un lūdza – uzraksti kaut ko. Sēdot ērģēļu koncertā Doma baznīcā,

Piemiņas brīdis pie muzeja

nāca apskaidrība, nāca vārdi, un es sapratu savas skolotājas tālo skatu – it kā jau nojaušot, kā zinot ... Neizprotamo. Nezināmo.

Es noliecu galvu to priekšā, kam tie nebija vārdi, bet nepielūdzama īstenība.

Šodien mēs jums nododam skati, veltītu atmiņai par šo dienu pirms sešdesmit gadiem – atmiņai, piemiņai, atgādinājumam. Kā liecību un brīdinājumu.

Valters Nollendorfs,
OMF valdes priekšsēdis

MŪSU VISAUGSTĀKAIS PIENĀKUMS

Jau trīs paaudzes ir izaugušas kopš tās nakts, kad pie daudzu tūkstošu durvīm Latvijā nakts vidū vai rītausmā sita čekistu dūres vai, sekojot čekas komisāra Serova instrukcijām, durvis uzlauza, ja izsūtāmais kavējās tās atvērt. Dotais laiks, lai sagatavotos nezināmajam ceļam, – pusstunda, dažu reizi atlauta vesela stunda.

Izsūtāmām ģimenēm slēpa paredzēto tēva un vīra atšķiršanu, pirms stacijā viņus iekrāva lopu vagonos. Šai vienā naktī no Latvijas izsūtīja 15 454 cilvēkus, no tiem trešo daļu šķīra un nosūtīja uz vergu nometnēm pie Polārā loka, kur daudzi jau pirmā ziemā gāja bojā no bada, aukstuma, slimībām vai čekista lodes.

Izsūtītie bija arī padoti garīgai iznīcībai. Viņus pazemoja, centās atņemt pašcieņu un pašapziņu, bet deportētie visnecilvēcīgākajos apstākjos paturēja savu cilvēcību un izturēja, spītējot saviem apspiedējiem. Viņi paturēja un kopa skaistumu – izšuva rokdarbus no vienkāršas drēbes gabala, izgatavoja bezskaņas klavieres, zīmēja uz papīra strēmeles vietējo dabu vai atmiņā saglabātos dzimtenes skatus: patu-

rēja prāta asumu – mācījās svešvalodas, pierakstīja pēc atmiņas skolā mācītās dzejas; kopa savstarpēju cieņu un laipnību – atcerējās un slepus ievēroja svinamās dienas, tradīcijas, paturēja godu, svētumu. Esmu bieži prasījis represētiem: “Kā jūs izturējāt?” Īsi pārdomājot, kāda večāka sieviete man atbildēja: “Mēs daudz dziedājām.” Cita: “Es gribēju atvest atpakaļ uz dzimteni savu māti, tāpēc nekad nepadevos.” Un vēl kāda cita: “Es apņēmos parādīt savam dēlam viņa Tēvu zemi.” Katrs no šiem desmitiem tūkstošiem izsūtīto likteņu stāstiem ir dārgs un neatņemams mantojums.

Un beidzot, mūsu visaugstākais pienākums ir nekad neaizmirst mūsu tautas likteņus un upurus. Tikai ar šo kopējo atmiņu varēsim pārvarēt to, kas mūs ikdienā šķir; tikai kopīgi atcerēta vēsture varēs pārvarēt atstatumus un pat dažreiz zaudētu kopēju valodu. Tikai atceroties šo vēsturi, varēsim būt droši un pastāvēt kā latviešu tauta.

Paulis Lazda,
Okupācijas muzeja fonda padomes priekšsēdis

14. JŪNIJA DEPORTĀCIJAS PIEMIŅAS IZSTĀDE

1941. gada 14. jūnijs deportācijas piemiņas izstāde Okupācijas muzejā ir veltīta šā traģiskā notikuma 60. gadienās atcerei. Neparasts ir mākslinieces Nilutas Bahmanes izstādes iekārtojums, jo mazā platībā nācās gan emocionāli, gan ar faktu materiāliem parādīt Latvijas tautai tik traģisko epizodi. Izstādes iesākumā redzama Austrumeiropas karte, kurā ar skaitļiem rādīts, ka pirmajā okupācijas gadā (1940–1941) vairāk nekā miljons cilvēku no Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Austrumpolijas un Besarābijas deportēti uz GULAGU. Deviņas tēmas (*Deportāciju instrukcija, Čeka un čekisti, Deportāciju sagatavošana, Upuri, Deportācijas gaita, Moku ceļš, Galapunkts, Piemiņa, Liecības*) ir ievietotas divus metrus augstās koka kastēs, kas rada iespaidu par šaurām, vagonam vai zārkam līdzīgām telpām. Ekspozīciju veido dokumenti, fotogrāfijas, maketi un paskaidrojumu teksti. Unikālais avots ir Jūlija Brača vadītās Nacionālās sardzes no Čekas mājas Stabu

*Richards
Pētersons*

Turpinājums 5. lpp.

MŪSU VIESI

2001. gada 3. martā muzeju apmeklēja Austrum-eiropas korespondents Vladimirs Sokors.

2001. gada 4. aprīlī muzejā viesojās Austrijas Republikas ārlietu ministre Dr. Benita Ferero-Valdnere un viņu pavadītās personas.

Austrijas Republikas ārlietu ministre Dr. Benita Ferero-Valdnere

2001. gada 18. aprīlī muzeju apmeklēja Spānijas ārlietu ministrs Hosē Pikē Kampa.

2001. gada 26. aprīlī ar muzeju iepazinās Lielbritānijas vēstniece Somijā Alysona Beila.

2001. gada 3. maijā tajā viesojās Ungārijas Republikas ārlietu ministrs Janošs Martonji.

2001. gada 10. maijā Somijas Republikas prezidente Tarju Halonena un viņas dzīvesbiedrs Penti Arajervi iepazinās ar muzeja ekspozīciju.

Somijas Republikas prezidente Tarju Halonena

2001. gada 23. maijā muzejā viesojās divi Dienvidslāvijas Ārlietu ministrijas politiskie direktori.

2001. gada 24. maijā muzeja viesi bija Vācijas Federatīvās Republikas Bundestāga prezidents V. E. Wolfgang斯 Tīrze, Vācijas Federatīvās Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā V. E. Reinhardts Krauss ar padoņiem.

2001. gada 28. maijā – ASV senatoru vizīte.

2001. gada 1. jūnijā muzeju apmeklēja NATO Parlamentārās asamblejas Eiropas valstu deputāti.

2001. gada 13. jūnijā ar muzeja ekspozīciju iepazinās Spānijas Katalonijas autonomā apgabala prezidents Džordžs Pužola ar kundzi.

2001. gada 19. jūnijā muzejā viesojās Portugāles Republikas ārlietu ministrs V. E. Žaime Hosē Matoss da Gama.

2001. gada 20. jūlijā muzeju apmeklēja Starptautiskās Migrācijas organizācijas ģenerāldirektors Bronsens Makinlijs ar padoñošo delegāciju.

2001. gada 27. jūlijā šeit ciemojās Francijas parlamenta deputāti un akadēmisko aprindu pārstāvji.

2001. gada 28. jūlijā muzeju apmeklēja Ķīnas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas Starptautiskās daļas vadītāja vietnieks Cai Vu ar delegāciju.

2001. gada 23. augustā ar ekspozīciju iepazinās astoņi ASV senatoru padomnieki.

2001. gada 26. augustā muzejā viesojās Dānijas Karalistes ārlietu ministrs Mogens Liketofts.

2001. gada 2. septembrī ar muzeju iepazinās Beniluksa valstu vēstnieki.

2001. gada 8. septembrī šeit ciemojās Kanādas ārlietu ministrs Džons Manlijs ar padošām personām.

2001. gada 25. septembrī muzeju apmeklēja Britu Karaliskās Aizsardzības koledžas studenti – augstākie virsnieki no Lielbritānijas, ASV, Saūda Arābijas, Nigērijas, Indijas, Šrilankas un citām valstīm.

No šā gada 1. marta līdz 1. oktobrim muzeju ir apmeklējuši 31 057 cilvēki, tai skaitā Izglītības programmas ietvaros – 1938 skolēni (98 grupas). Muzejs bija viens no objektiem, kas saistīja daudzu Rīgas astoņsimtgades svītību viesu un interesentu uzmanību. Pārsteidzoši liela bija arī valstu vadītāju un amatpersonu interese par mūsu tautas un valsts vēsturi.

Okupācijas muzejs šoruden bija Eiropas kultūras mantojuma dienu dalībnieks. 8. septembra vakarā mūsu muzejs, kā arī citi muzeji un arhitektūras pieminekļi (lielākās baznīcas, Biržas ēka, Trīs brāļu komplekss u. c.) bija atvērti apmeklētājiem līdz pulksten 11 vakarā. Okupācijas muzeja ēku rotāja Eiropas Savienības karogs, apmeklētājiem tika piedāvāti reklāmas materiāli, bet Doma laukumā par godu Eiropas kultūras mantojuma dienām spēlēja Raimonds Pauls.

VIDEOUN KINOFONOFOTO DOKUMENTU KRĀTUVE

1949. gada 25. martā Zelmu kopā ar otro vīru Indriķi Mākulī un bērniem izsūta uz Tomskas apgabala Krivošejas pilsētu. Iki mēnesi deportētajiem vajadzēja atzīmēties komandatūrā.

Zelma Treimane (dz. Fonzova;
1910. gada 23. maijā)

Čeka bija izdomas bagāta. Otrā pasaules kara izpostītajā Krievijā trūka sadzīves lietu. Piemēram, Krivošejnā nebija nopērkamas gaļas maļamās mašīnas. Izrādījās, ka šīs lietas bija savācis čekists, pie kura vajadzēja ik mēnesi atzīmēties. Ikviens, kurš bija pierunājams

“ziņot”, par pakalpojumiem saņēma gaļasmašīnu ar piecstūru zvaigzni sānos. Piedāvājums “ziņot” tika izteikts arī Indriķim. Gaļasmašīnu viņš saņēma it kā avansā, jo izdzīvošanai Sibīrijā šī lieta bija ļoti nepieciešama. Bet Indriķis ik reizi čekistam atbildējis, ka izsūtītie latvieši viņa klātbūtnē izvairoties runāt. Laika gaitā čekistam šīs vienveidīgās atbildes apnika un par Indriķi aizmirsa.

Gaļas mašīna palika ģimenes rīcībā. Jau sākotnēji, saņemot šo mašīnu, Mākulim pat nebija domas kļūt par nodevēju.

In memoriam

Jānis Dreimanis (1903.30.12.–2001.04.08.)

– dienējis Latvijas armijā, Otrā pasaules kara laikā bēgļu gaitās nonācis Vācijā, vēlāk izceļojis uz Angliju, deviņdesmito gadu beigās atgriezies Latvijā.

Turpinājums no 3. lpp.

ielā iegūtie dokumenti, ieskaitot deportāciju sarakstus. Ir arī Latvijas Valsts arhīva dokumenti, statistikas dati no Totalitāro režīmu noziegumu dokumentēšanas centra, Liepājas kapos atrastā skārda kaste ar kara laikā vāktu deportēto personu kartotēku, Kārļa Zemdegas 1941. gada rudenī veidotais pieminekļa mets 14. jūnija deportēto piemiņai, arī lietuviešu un igauņu avoti par deportācijām, materiāli no 1990. gada ekspedīcijas uz Vjetlagu bijušā ieslodzītā I. Knaģa vadībā. Koka kastes izvietotas lokveidā, bet centrā uz augsta postamenta novietota tēlnieka H. Sprinča ironiski veidotā lielmaņīga “čekista” figūra. Apkārt šai centrālajai figūrai uz kastēm uzsprausti 1941. gada jūnija krievu, latviešu un ebreju laikraksti, kas ne deportāciju dienās, ne pēc tam nepieminēja 15 tūkstošu (!) cilvēku izvešanu. Sporta sacīkstes, 250 Maskavas čekistu lielā dziesmu un deju ansambla koncerti, Latvijas PSR Rakstnieku savienības kongress ir masu saziņas līdzekļos rodamās tēmas. Tādēļ izstādes pēdējo – desmito tēmu – sauc *Patiessība un tās slēpšana*. Patiesību pauž muzeja krājumos esošo videolicēbu izlase. Čekista figūras postamentā ir iebūvēta videoiekārta, un ikkatrs izstādes apmeklētājs pēc materiālu apskatīšanas var uz brīdi apsēsties un ieklausīties sirmo vīru un sievu satrauktajās runās. Grāmatizdevēja Jāņa Rozes meita Aina ir jau mirusi, bet viņas balss un skatiens no ekrāna aicina neaizmirst traģēdiju un nesamierināties ar komunistu un viņu atbalstītāju padarītajiem varas darbiem, kas pēc būtības ir palikuši nesodīti.

Richards Pētersons
OM vēsturnieks konsultants

PAR MUZEJA NĀKOTNI DOMĀJOT

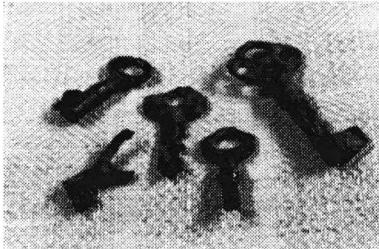
“Idejai bija jāparādās,” tā 16. augustā Okupācijas muzejā rīkotajā preses konferencē par iespējamo muzeja ēkas veidolu nākotnē teica arhitekts Gunars Birkerts. Jau vairākus gadus vērojot Vecrīgas apbūvēšanu un sekojoš diskusijai par Okupācijas muzeja ēku, viņš ir nolēmis piedāvāt savu risinājumu. Viņa projekta priekšlikums paredz muzeja pagrabstāva daļu turpināt virs zemes. Tādējādi varētu atrisināt tik ļoti sasāpējušo telpu jautājumu, kā arī vizuāli padarīt ēku interesantāku – jaunās daļas gaišais apdares materiāls un stikls iepretī vecajai ēkas daļai arhitektūras valodā liecinātu – ir pagājis viens tumšs un nežēlīgs laikmets Latvijas vēsturē un sācies cits, gaišāks un cerīgāks. Iespējams, interesants projekta priekšlikums beidzot palīdzēs izkustināt no vietas samilzušo muzeja ēkas jautājumu.

Gunars Birkerts piedāvā savu muzeja ēkas risinājumu

JAUNIEGUVUMI

*Lietas, piederējušas kādam
Un pēc tam – zemei.
Lietas, kas kaut ko
stāsta,
Bet visu izstāstīt
nevar.*

Atslēgas atrastas 1989. gada rudenī Talsu rajona Lībagu pagasta mežā pie Čumalu ezera, kur 1947. gada jūlijā nošauti un turpat mežā apbedīti vismaz 12 vīriešu un 2 sievietes, iespējams, nacionālo partizānu atbalstītāji vai nelegālisti. Izrakumos atrasti vairāk nekā 300 priekšmetu.

*Aizliegtu vārdu burti
Sirdī atstāja pēdas
Un pagrieza turp dzīves gaitu,
Kur laiku citādi skaita.*

Ilmāra Kalsera vadītās pretošanās grupas vajadzībām izgatavotā ierīce, ar kuras paīdzību iespieda proklamācijas.

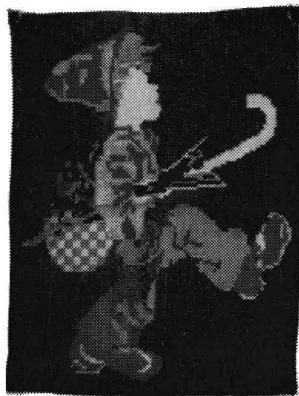
*Kā zemi atmiņas rokot,
Latviskā zīmes
Visur meklēja acis un rokas.*

DP nometnē Noitingā (Vācijā) nodrukātās pastkartes muzejam nodevis Vilnis Vīlips no Čikāgas.

Mēs pateicamies Ainai Greizei, Rutai Jostsonei, Rūtai Schuller un mūsu jaukajiem ALJAS stipendiātiem – literārai redaktorei Ksenijai Broks un gidam Āronam Miķelim Eglītim – par šīsvasaras darbu.

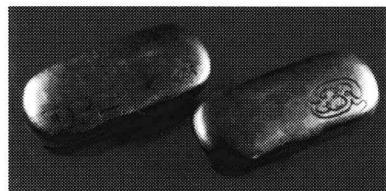
Muzejs pateicas Zinaidai Ronei un Jānim Voveram par grāmatas dāvinājumu.

*Kāda apslēpta manta –
miļums
Bij’ atmiņu laukos
rodams,
Tur, tajā zemē,
Kur sprīdīši pasaulē
dodas.*

Drošvara Vizuļa Turka ap 1954. gadu Džezkazganas nometnē izšūtais spilvens. Rokdarbs uz Latviju atsūtīts pa pastu pirms 1956. gada.

*Aiz monogrammu vijumiem slaikiem –
Neizlasāmais,
Kaut metālā
gravējusi roka,
Bet miesā un
dvēselē – laiks.*

1950. gads

Karagandā no alumīnija izgatavotie brīļu ieliekamie, dāvināti ieslodzītajam ķirurgam Bertramam Rozenbergam. Priekšmetus muzejam nodeva ASV dzīvojošie Rita un Juris Petričeki.

*Lietu liecības
skopās,
Pa vārdam vien
Nākamībai liek
vēsturi kopā.*

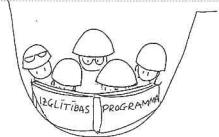

No Jēkabpils apriņķa Seces pagasta uz Krasnojarskas apgabalu kopā ar meitu 1941. un 1949. gadā izsūtītās Martas Rikmanes kauss un dvielis. Priekšmetus muzejam ir dāvinājusi viņas meita Daina Jaudzeme.

*Kā pasakā –
Ar adatu no zivs asakas ...
Un tapa dārgākais tērps
No laikmeta auduma asākā.*

Zelma Fridrihsone ar adatu no zivs asakas un stikla gabaliņu Ventspils cietumā 1945. gadā šo kleitu pašuva no cukura maisa. Kleita viļai bija līdzīgi arī soda nometnēs.

IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

JAUNUMI IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀ

2000./2001. mācību gadā lielākais

Izglītības programmas (IP) darbības lauks bija muzeja izdotā krājuma *Dokumenti liecina* izplatīšana, skolotāju semināru rīkošana un grāmatas dāvināšanas akcijas organizēšana. Pēdējā, pateicoties ziedotāju atsaucībai, izvērtās daudz lielāka, nekā bijām plānojuši. Šī grāmata ar ziedotāju palīdzību nonākusi vairāk nekā 400 Latvijas skolās. Kā lielākos ziedotājus šajā akcijā var minēt Grandrapidu latviešu saimi, Daugavas Vanagu Otavas nodaļu, PBLA Kultūras fondu, Anglijas Izglītības fondu, Ansi Pommeru ASV, Studenšu prezidijs konventu ārpus Latvijas. Tas ir nenovērtējams atbalsts gan IP, gan Latvijas skolām. Tagad – kaut arī vēl ienāk ziedoņumi – šī akcija ir pārtraukta, jo vairs nav skolu, kas būtu pieteikušās, ka vēlas izmantot krājumu *Dokumenti liecina*. Turpmāk aicinām ziedotājus atbalstīt citas IP darbības jomas: skolēnu braucienus uz muzeju, skolotāju seminārus un interneta mājaslapas veidošanu.

Skolēnu braucienu uz muzeju atbalstīšana bija ASV Daugavas Vanadžu ideja 1996. gadā, kas turpina īstenoties līdz šim laikam. Rīgas skolēniem muzeja apmeklējums neprasā daudz līdzekļu, tomēr muzeju biežāk apmeklē grupas no skolām ārpus Rīgas. Tām skolām, kas līdz palīdzēt segt ceļa izdevumus, vienmēr esam atsaukušies un parasti kompensējam pusi no reālajiem izdevumiem. Gadā šādu atbalstu saņem vidēji 20–25 skolas, kas kopsummā ir apmēram 1500 latu.

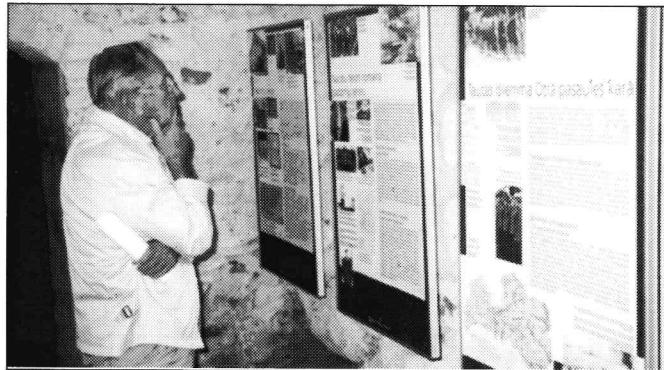
2001. gadā IP veido metodiskus skolotāju seminārus, kur jaunās pedagoģijas idejas mācām, balstoties uz nesenās Latvijas vēstures tematiku un izmantojot muzeja materiālus. Šādi semināri notiek ne tikai muzejā, bet arī ārpus muzeja – rajonu vēstures skolotāju metodiskajās apvienībās.

Jaunais IP projekts ir izglītojošas interneta mājaslapas izstrāde, kas būs daļa no muzeja mājaslapas. IP uzskata, ka šis projekts ir svarīgs, jo gandrīz visās skolās tagad ir datorklases un drīz būs arī interneta pieslēgums, bet vēl joprojām trūkst materiālu latviešu valodā, lai datorus varētu izmantot ikdienas mācību procesā. Skolēnus interesē datori un internets un ir svarīgi šo interesi izmantot.

Ieva Gundare, IP vadītāja

OKUPĀCIJAS MUZEJA CEĻOJOŠĀ IZSTĀDE LATVIJAS SKOLĀM

Okupācijas muzeja Izglītības programma uzsākusi jaunu sadarbības projektu ar Latvijas skolām un plašāku sabiedrību, atklājot ceļojošo izstādi “Latvija 1939–1991: no okupācijas līdz brīvībai”. Izstādes atklāšana notika Globālo Daugavas Vanagu dienu ietvaros š. g. 2. augustā Val-

P. Vanags no Anglijas Daugavas Vanagiem aplūko izstādi.

mieras Novadpētniecības muzejā, “Vecās aptiekas” velvēs. Daudznie svētku apmeklētāji iepazīnās ar izstādes 23 plānšetēm ar tekstu un ilustrācijām par Latvijas valsts un tautas liktengaitām no neatkarīgas valsts proklamēšanas, cauri neatkarības zaudēšanai, divu totalitāro režīmu okupācijām līdz neatkarības atjaunošanai 1991. gadā.

Izstādes mērķis ir apceļot Latvijas skolas un kultūras centrus. Katrā rajonā muzeja darbinieku rīkotajos semināros ar izstādi iepazīties vēstures skolotāji un jaunatnes vadītāji, kuri izmantos izstādi kā Latvijas okupācijas laika vēstures mācību līdzekli.

Valmieras 5. vidusskolas direktora Jura Mūrnieka aicināti, muzeja darbinieki kopā ar Valmieras rajona vēstures skolotājiem apgūst izstādes izmantošanas formātu, kuru piedāvās arī citiem rajoniem, it sevišķi – Latvijas attālākos novados. Valmieras rajona vēstures skolotāji ar savu vadītāju Girtu Zālīti piedalījās seminārā 28. augustā, Okupācijas muzeja IP vadītājas Ievas Gundares un konsultanta Valtera Nollendorfa vadībā pārrunājot izstādes izmantošanu kā uzskatāmu mācību līdzekli nesenās vēstures

Vēstures
skolotāju
seminārs
Valmierā

mācīšanā. No 3. līdz 28. septembrim Valmieras vēstures skolotāji veda savus skolēnus uz izstādes nodarbībām. Tagad muzeja darbinieki izvērtēs formāta efektivitāti, lai izstādi varētu piedāvāt Latvijas rajonu skolu valdēm.

Turpinājums 8. lpp.

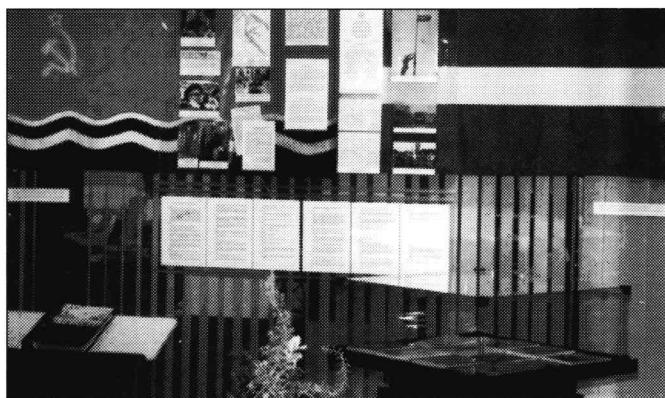
"MAZĀS" IZSTĀDES

RĪGA AGRĀK UN TAGAD

Sadarbībā ar fotogrāfu Māri Loci 2001. gada jūlijā sakarā ar Rīgas astoņsimtgades svinībām muzeja vestibilā tika izveidota fotoizstāde *Rīga agrāk un tagad*. Izstāde bija daļa no M. Loča ar Latvijas Kultūras fonda atbalstu veidota projekta, fotoizstādes *Latvija agrāk un tagad*. Mūsu muzeja apmeklētāji varēja aplūkot dažādas Rīgas un Rīgas apkārtnes (Jūrmalas, Siguldas, Salaspils u. c.) ainavas 20. gs. 20. – 30. gadu atklātnēs un arī šo vietu mūsdienu attēlus. Kā vienmēr tādās reizēs, cilvēkus priecēja atpazīstamais, bet lika samierināties ar pasaules nemītīgo mainību laikā un telpā.

AUGUSTA PUĀS 1991

Atzīmējot desmito gadadienu kopš 1991. gada augustā PSRS notikušā puča un Latvijas neatkarības atjaunošanas

Izstāde "Augusta puās"

desmito gadskārtu, 2001. gada 21. augustā muzejā atklāja izstādi "Augusta puās 1991". Muzeja apmeklētāji varēja aplūkot fotoattēlus un dokumentus par 1991. gada augusta puča notikumiem un iepazīties ar to dienu notikumu liecinieku atmiņām.

Ojārs Stepens,
OM ekspozīcijas kurators

TRIMDAS LATVIEŠU TAUTASTĒRPI ATGRIEŽAS UN STĀSTA...

Alsunga, Lielvārde, Nīca un Bārta... Tāpat kā to valkātāji, arī tautastērpi ir laikmeta skarti, izsūtījumam gājuši cauri, bēgļu gaitām un trimdai. Tie, kam laimējās izbēgt no sarkanām briesmām, tērus darināja mītnes zemēs. Jo tautastērps vienmēr ir dzimtenes daļa, cerību krāsnesis, ilgu vaļa. Jostās un prievidēs ievītie vārdi svēti un sargā pasaules ceļos un atpakaļ ved uz tēvu zemi. Un, kad vienkopus likti, kā ziedupušķis uzzied. Tik koši kā šodien austi.

Ar Tautastērpu centra "Senā klēts" vēlību, izmantojot Okupācijas muzeja krātuvē esošo vākumu, ir tapusi nelīela, bet koša un emocionāli bagāta izstāde. Te blakus Almas Biezās 1930. gadā darinātam, Sibīriju izbraukājušam Lielvārdes tērpam Latviešu ev. lut. baznīcas arhibīskapa Arnolda Lūša kundzes un LR vēstnieka Kanādā Jāņa Lūša mātes Lidijas Lūsis Kanādā darinātais Lielvārdes tērs.

Pirmais no kreisās – Olgas Kononovas Vācijā darinātais Bārtas tautastērps; Anglijā darinātais, Ēriki Vīlipsoni piederējušais Bārtas tautastērps, Veras Rullīnas Anglijā darinātais Nīcas tautastērps un Almas Biezās 1930. gadā Latvijā darinātais Lielvārdes tautastērps

Uz Sibīriju izsūtītā Arnolda Apses cīmu raupjums un uz Gotlandi bēgļu laivā pārvestās Mildas Treieres villaines saktas sudrabs mūs uzrunā šodien: "Rakstiet savu likteni, ar vārdiem, ar dārgām lietām, lai dzimtenes mācības lappuses visas ir pilnas."

Anda Līce

Turpinājums no 7. lpp.

Mazā Latvija tomēr nav tik maza – 33 rajoni un skolu valdes. Okupācijas muzejs vēlas izveidot vēl otru ceļojošās izstādes komplektu, kas apceļotu Latvijas rietumu novadus. Divas ceļojošās izstādes, atrodoties katrā rajonā aptuveni mēnesi, apceļotu Latvijas rajonu centrus 2–3 mācību gados. Okupācijas muzejs meklē finansiālu atbalstu, lai izveidotu izstādes otro komplektu. Pirmās izstādes izveidošana izmaksājusi ap 1200 latu. Otrā varētu izmaksāt ap 900 latu. Projektam ir nepieciešams atbalsts arī transporta izdevumiem, telpu īrei un metodisko materiālu izgatavošanai un pavairošanai.

Dagnija Staško

JUBILEJAS VELTES

Latviešu Kredītsabiedrību Gadagrāmatu dāvinājums muzejam – Vilmārs un Dzintra Kukainis

Zelta kāzu jubilejas velte – Natālija Neiburga

Nūdžersijas Latviešu biedrības 50 gadu dibināšanas atceres velte

Atzīmējot Nauma Lifšica referātu – Čikāgas Latviešu biedrība

Mūsu draugu Olģertu Poču suminot – Juris un Olita Valainis
Godinot Dr. Ilgu Svechs, Ph. D. – Susan and Max Malhoff

**VERNERS
RŪTENBERGS
(29.09.1936.–
27.05.2001.)**

2001. gada 27. maijā no mums ne- laikus šķīrās Dr. Verners Rūtenbergs jun. Viņa aiziešana mūžībā ir neatvietojams zaudējums ģimenei, draugiem un visai latviešu sabiedrībai.

Verners ir ārsta Vernera sen. un

Annas dēls, dzimis 1936. gada 29. septembrī Rīgā. 1944. gadā Vernera ģimene bēga uz Vāciju, dzīvoja Grēvenes nometnē, kur Verners mācījās latviešu pamatskolā un ģimnāzijā. 1950. gadā Rūtenbergu ģimene iebrauca ASV, apmetās uz dzīvi Klīvlendē, Ohaio. Verners beidza vidusskolu (South High School) ar labākajām atzīmēm savā klasē. 1959. gadā Verners ieguva bakalaura grādu bioloģijā Western Reserve universitātē, turpināja medicīnas studijas Ohaio Valsts universitātē, Columbus, Ohaio, ieguva MD grādu 1963. gadā. Verners bija darbīgs korporācijas Fraternitas Latviensis loceklis.

1963. gada novembrī Verners salaulājās ar Silviju Pakalnu, nākamajā gadā, kopā ar Silviju un meitu Gunu Silvu, sāka divu gadu dienestu ASV armijā, Bambergā, bet 1971. gadā kļuva par American College of Obstetrics and Gynecology biedru. 1967. gadā piedzima otrs meita

Lara Anna, bet 1977. gadā dēls – Viestarts Verners. Neskatoties uz smago profesionālo slodzi, Verneram vienmēr atlika laiks piedalīties latviešu sabiedriskajā dzīvē. Savu atvaļinājumu viņš bieži pavadīja kā ārsts gaidu un skautu nometnēs. Viņš bija viens no Latviešu Fonda un Latviešu Studiju centra dibinātājiem. Verners piedalījās Gaismas Akcijas vēstuļu rakstīšanā latviešu cietumniekiem Padomju Savienības nometnēs un bija viens no rosigākajiem Klīvlendas Tautas frontes Atbalsta grupas locekļiem.

Verners un Silvija nodibināja Okupācijas muzeja Pamatfondu un bija Okupācijas muzeja Atbalsta grupas ASV (OMFA) līdzdibinātāji. Verners uzskatīja Okupācijas muzeja izveidošanu un pastāvēšanas nodrošināšanu nākotnē kā svarīgāko mūsu, politisko bēgļu, pienākumu. Verners nesagaidīja publisku atzinību un slavu par laiku, darbu, naudu, ko viņš ieguldīja šinī viņa dzīves pēdējā uzdevumā. “Nav svarīgi, kas dabon kredītu, galvenais ir rezultāti,” bija parasts Vernera izteiciens.

Daudziem no mums, Vernera draugiem, liekas nesa- protams un nepieņemams Vernera dzīves pēdējais solis – pašnāvība. Pagājušajā pavasarī Verners uzzināja, ka viņam nākotnē paredzama ļaundabīga audzēja ārstēšana. Būdams ārsts, viņš labi zināja savas slimības un ārstēšanas iespējamās komplikācijas. Viņš zināja, cik spēka tas prasītu no viņa ģimenes un ka gala rezultāts varētu būt tas pats – nāve. Mums jārespektē Vernera vēlēšanās izbeigt savu dzīvi laikā, kad viņš jutās savus pienākumus paveicis. Mums jāturpina viņa darbs Okupācijas muzejā, kas nebūs viegli bez viņa padoma un palīdzības.

Ilze Knezinska Schwartz, MD

ZIEDOJUMI MUZEJAM

PIEMIŅAS ZIEDOJUMI

60 gadu kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām – Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudze
Pieminot 25. martā aizvestos latviešus – Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā

2001. gada 17. jūnija dievkalpojuma kolektes ziedojuums **14. jūnija Latvijas sēru dienā** – Latviešu ev. lut. apvienotā draudze Kalamazū

Jāņa Bieriņa piemiņas fonda ziedojuums – Latviešu Fonds

4. marta **Kalpaka un visu cīnītāju piemiņas dievkalpojuma ziedojuums** – Austra Atslēga, Biruta Norrell, Nīna Zviedris, Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudzes Dāmu komiteja

14. jūnija piemiņas izstādei – A. Draviniece

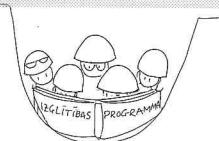
Ziedo brīvas telpas sarīkojumam – Grand Rapido Latviešu biedrība

Rakstnieka Ernesta Aistara piemiņai – Ēriks Bērsts, māc. Jānis un Ērika Turks

Harolda Aizstrauta piemiņai – Ruta Dzenis

Rūsiņa Albertiņa piemiņai – Daina Albertiņa ar ģimeni, Zane Āboliņš, Felikss V. Buks, Ruta Jostsons, Ģirts un Liена Kaugars, Roberts A. Ķengis, Skaidrīte un Alberts Legzdīņš, Aina un Juris Pūliņš, māc. Ida N. Rautenšilde, Ilmārs un Benita Riekstiņš, Vera Riekstiņš, Edvīns un Tamāra Rūsis, Anda F. Sokalski, Aivars un Dagnija Staško

Aleksandra Alunāna piemiņai – Aivars un Lidija Aistars, Velta Bērzkalns, Artūrs un Dzidra Cīrulis, V. Clarke, Aina Drillis, Baiba Dumpis, B. Ešmite, Margaret un Kārlis Ezeriņš, Rasma un Jānis Fogelis, Gita Grīviņš, Laima un Gunārs Gruždiņš, Ilmārs

IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

JAUNUMI IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀ

2000./2001. mācību gadā lielākais laiks bija muzeja izdotā krājuma *Dokumenti liecina* izplatīšana, skolotāju semināru rīkošana un grāmatas dāvināšanas akcijas organizēšana. Pēdējā, pateicoties ziedotāju atsaucībai, izvērtās daudz lielāka, nekā bijām plānojuši. Šī grāmata ar ziedotāju palīdzību nonākusi vairāk nekā 400 Latvijas skolās. Kā lielākos ziedotājus šajā akcijā var minēt Grandrapidu latviešu saimi, Daugavas Vanagu Otavas nodaļu, PBLA Kultūras fondu, Anglijas Izglītības fondu, Ansi Pommeru ASV, Studenšu prezidijs konventu ārpus Latvijas. Tas ir nenovērtējams atbalsts gan IP, gan Latvijas skolām. Tagad – kaut arī vēl ienāk ziedoņumi – šī akcija ir pārtraukta, jo vairs nav skolu, kas būtu pieteikušās, ka vēlas izmantot krājumu *Dokumenti liecina*. Turpmāk aicinām ziedotājus atbalstīt citas IP darbības jomas: skolēnu braucienus uz muzeju, skolotāju seminārus un interneta mājaslapas veidošanu.

Skolēnu braucienu uz muzeju atbalstīšana bija ASV Daugavas Vanadžu ideja 1996. gadā, kas turpina īstenoties līdz šim laikam. Rīgas skolēniem muzeja apmeklējums neprasīta daudz līdzekļu, tomēr muzeju biežāk apmeklē grupas no skolām ārpus Rīgas. Tām skolām, kas līdz palīdzēt segt ceļa izdevumus, vienmēr esam atsaukušies un parasti kompensējam pusi no reālajiem izdevumiem. Gadā šādu atbalstu saņem vidēji 20–25 skolas, kas kopsummā ir apmēram 1500 latu.

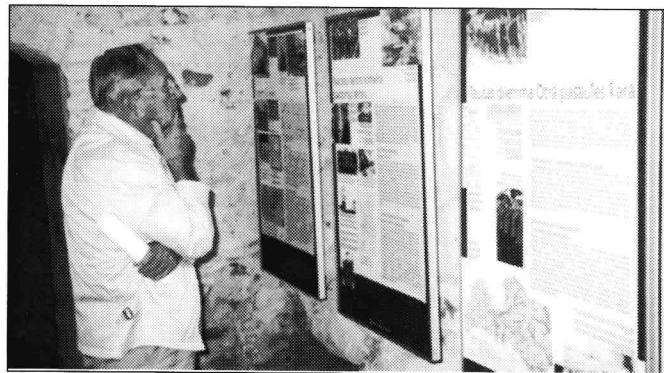
2001. gadā IP veido metodiskus skolotāju seminārus, kur jaunās pedagoģijas idejas mācām, balstoties uz nesenās Latvijas vēstures tematiku un izmantojot muzeja materiālus. Šādi semināri notiek ne tikai muzejā, bet arī ārpus muzeja – rajonu vēstures skolotāju metodiskajās apvienībās.

Jaunais IP projekts ir izglītojošas interneta mājaslapas izstrāde, kas būs daļa no muzeja mājaslapas. IP uzskata, ka šis projekts ir svarīgs, jo gandrīz visās skolās tagad ir datorklases un drīz būs arī interneta pieslēgums, bet vēl joprojām trūkst materiālu latviešu valodā, lai datorus varētu izmantot ikdienas mācību procesā. Skolēnu interesē datori un internets un ir svarīgi šo interesi izmantot.

Ieva Gundare, IP vadītāja

OKUPĀCIJAS MUZEJA CEĻOJOŠĀ IZSTĀDE LATVIJAS SKOLĀM

Okupācijas muzeja Izglītības programma uzsākusi jaunu sadarbības projektu ar Latvijas skolām un plašāku sabiedrību, atklājot ceļojošo izstādi "Latvija 1939–1991: no okupācijas līdz brīvībai". Izstādes atklāšana notika Globālo Daugavas Vanagu dienu ietvaros š. g. 2. augustā Val-

P. Vanags no Anglijas Daugavas Vanagiem aplūko izstādi.

mieras Novadpētniecības muzejā, "Vecās aptiekas" velvēs. Daudzus svētku apmeklētāji iepazīnās ar izstādes 23 plānetēm ar tekstu un ilustrācijām par Latvijas valsts un tautas likteņgaitām no neatkarīgas valsts proklamēšanas, cauri neatkarības zaudēšanai, divu totalitāro režīmu okupācijām līdz neatkarības atjaunošanai 1991. gadā.

Izstādes mērķis ir apceļot Latvijas skolas un kultūras centrus. Katrā rajonā muzeja darbinieku rīkotajos semināros ar izstādi iepazīties vēstures skolotāji un jaunatnes vadītāji, kuri izmantos izstādi kā Latvijas okupācijas laika vēstures mācību līdzekli.

Valmieras 5. vidusskolas direktora Jura Mūrnieka aicināti, muzeja darbinieki kopā ar Valmieras rajona vēstures skolotājiem apgūst izstādes izmantošanas formātu, kuru piedāvās arī citiem rajoniem, it sevišķi – Latvijas attālākos novados. Valmieras rajona vēstures skolotāji ar savu vadītāju Girtu Zālīti piedalījās seminārā 28. augustā, Okupācijas muzeja IP vadītājas Ievas Gundares un konsultanta Valtera Nollendorfa vadībā pārrunājot izstādes izmantošanu kā uzskatāmu mācību līdzekli nesenās vēstures

Vēstures
skolotāju
seminārs
Valmierā

mācīšanā. No 3. līdz 28. septembrim Valmieras vēstures skolotāji veda savus skolēnus uz izstādes nodarbībām. Tagad muzeja darbinieki izvērtēs formāta efektivitāti, lai izstādi varētu piedāvāt Latvijas rajonu skolu valdēm.

Turpinājums 8. lpp.

ZIEDOJUMI MUZEJAM

- P. Modriņa piemiņai* – Margrieta Kreišmanis
Haralda Norgello piemiņai – Dr. Irene Norgello
Otto Novicka piemiņai – Ilmārs un Rasma Sockis
Robertu Opsi pieminot – Marilyn L. Allen, Gvido Augusts, Dzintra Janavs, A. Raisters
Eduarda Oša piemiņai – Dr. Ausma Gablikas
Pulkvežleitnanta Ojāra K. Ozola piemiņai – Silvija Rūtenbergs
Manas mātes Agates Pels-Sommer piemiņai – Guenter Sommer
Krustmātes Vilmas Pēkšēnas piemiņai – Tija Krūmiņa
Mārtiņa Pladara piemiņai – Milda Pladars
Antona Platača piemiņai – Glenn E. un Gunta M. Emmons
Voldemāra Pļavnieka piemiņai – Vilis Karitons
Jēkaba un Annas Podrečiks piemiņai – Inta Hasenkamp Mačs
Krišjāņa Puriņa un Mildas Dunkel Vijums piemiņai – Ivars Fridenvalds
Makša Ratermanja piemiņai – George R. Ratermanis
Dr. Imanta Rebas piemiņai – Oregonas latviešu ev. lut. draudze
Ludviga Reitera piemiņai – Laila Vittande Prosser
Pētera Rēķa piemiņai – Dace Aija Dīķis
Mātes Martas Rozēns piemiņai – Jānis Rozēns
Vernerā Rūtenberga piemiņai – Dzintars un Biruta Abuli, Daina Albertiņa, Baiba Apelis, Voldemārs Apinis, John F. Argie, Aristīds J. un Dace Cers, Edvīns un Biruta Auzenbergs, Kārlis un Meta Avens, Rūdolfs un Milijs Ābolīņš, Normunds un Nora Balodis, Maija Baumanis, Aina un Alexander Berkulis, Vita Borgs, Uldis N. Brošs, Kārlis un Ilze Ceceris, Elena Ceriņš, Elisa Freimanis un Kalvis Cers, Dr. Ronald un Sonia Chapnick, Oskars Daņilovs, Vanda Dauksts un Arnis Kākulis, Kārlis un Ieva Daukšs, Ingrīda Dāvis, Pēteris un Antonina Digulis, Rasma un Kornēlijs Dinbergi, Theresa un Martins Fernandes ar ģimeni, Dr. E. Wm. Fletcher, Hilda un Bill Frigic, Artūrs un Ausma Grava, Alfrēds un Sarmīte Grava, Sarmīte un Uldis Grava, Janet Hankey, Mara Hegedeos, Maija V. Hinkle, Eriks un Inta Ieviņš, Michael un Kristīne Jackson, Andris un Gunārs Jakabsons, Astrīda Jansons, Zinaīda Junkere, Valdis Kalejs, Elza Kalniņš, Ilze Kalniņa-Lācis, Ģirts un Liена Kaugars, Rita Kaugurs, Janice Ms. Krehel, Mārtiņš Uldis un Nelliņa Kronītis, Irina un Egons Krumins, Laimonis un Rute Krūmiņš, Mērija Krūze, Olģerts P. un Vera Kubulinš, Matīss Kukainis, Māris un Tamāra Kukainis, Vilmārs un Dzintra Kukainis, Andrejs un Aija Ķēngiņš, Roberts A. Ķēngiņš, Dr. Andrejs un Ilona Ķīsis, Dainis Lazda, Dr. A. Lynn un Sheila Smith, Māris un Ināra Mantenieks, J. Mazzariņš ar ģimeni, Gundega Michele, Frank un Sady Milbourn, Peggy un George Milbourn, Viktors un Brīgita Millers, Helen E. Mucenieks, Valija Nille, Jānis un Velta Picukans, Marga un Pēters Pipasts, Ausma Pirkstins, Aina un Juris Pūliņš, Zigurds I. un Vita Reineks, Jānis un Ilze Resnis, David un Barbara Saifman, Mirdza Saule-Zandbergs, Dr. Ilze K. un Richard Schwartz, Sheila un Lynn Dr. Smith, Ilmārs un Rasma Sockis, J. Quentin Spittler, Victor un Erika Straubs, Jānis D. Strautnieks, Dailonis un Irina Štavovers, Velta Šulcs, Prof. Ilga B. Švechs, Andris un Daina Ūdris, Jēkabs un Irene Ūdris, Dr. Valdis un Tabita Ūsis, Edgars Valdmanis, Jānis un Biruta Vaskis, Ināra Zariņš, Dr. Janie Zart, Līga Zemesarājs, Viktors un Valda Zemesarājs, Jānis un Tamāra Zemzarīs, Astra Zemzars, Maija Ziedainis, Maija Zubys, Alfrēds un Laimdota Zvejnieks Daugavas Vanagu apvienība Klīvlandē, Jalwan, Associates, Inc, Klīvlandes Latviešu ev. lut. draudzes skola, Studenšu korporācijas "Varavīksne" Vidusamerikas kopa, Flexible Book Club, Maountain Graphix LLC
Aleksandra Siecenieka piemiņai – Uldis N. Brošs
Krusttēvu Jāni Siemperu pieminot – Ilga Abermanis Lenša
Jura Sinkas piemiņai – Daina un Bruno Baumanis
Teodoru Sīli pieminot – Liene Sīlis
Valdemāra Skudras piemiņai – Anonīms, Alfreds Amoliņš, Gunārs Andersons ar ģimeni, Dr. Romāns un Nora Auškāps, Jānis un Valda Bolis, Kārlis Bramanis, Irēne un Jānis Briga, Andrejs Brošs, Ēriks un Aina Cerliņš, Arturs Dinbergs, Mārtiņš un Linda Duhms, Osvalds Dzenis, Indulis un Anda Grasis, Jānis un Guna Gregors, Arvids un Mudīte Indars, Margonis un Karina Janaus, Velta Kļaviņš, R. Kriškijānis, Jānis Krūmiņš ar ģimeni, Rasma Kusmanis, Arvīds un Z. Kūlītis, A. un V. Ķīselis, Olģerts Ķuze, Pēteris un Marta Ķuze, Ināra Larson, Rūdolfs un Agnese Lubis, Mary Michelman, Ansis un Ludmila Mitrēvics, Ojārs Nāgelis, Uldis Peter Ozoliņš, Viesturs un Vaira Paegle, Jean Partridge, Ināra Roman, Malvīne Rudzīte, I. Severence, Gaida Skudra, Alfreds Sprincis, Guntis Strazds, Juris un Maija Šlesers, Arvīds Ungurs, Dr. Auseklis un Laimdota Vārpa, Uldis un Rasma Vezis, Astra Vilinskis, Pauls Viķelis, Ivars un Laila Vītols, Kārlis un Alexandra Zalcmanis Korporācijas "Imeria" Bostonas kopa, Studenšu korporācija Varavīksne
Pētera un Zelmas Strautnieku piemiņai –
Pētera un Zelmas Strautnieku piemiņai – Juris un Rita Petričeki
Aleksandra Svenča, kurš mira Sibīrijā 1942. gadā, *piemiņai* – Jānis Petričeks
Pētera R. Štalmaņa piemiņai – Walter Kalnītis
Mācītāja Jāņa Ludviga Štrausa piemiņai – Helēna Frank, Māris un Joanne Freimani, Artūrs un Dace Kūlāni, Arnolds un

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Dzidra Liepiņi, Mīkelis Pese, Helēna Pizics, Ronald un Pat Poole, Vera Riekstiņš, Beverly un David Sayers, Lūcija Smelte, Voldemārs Treknais, Juris un Olita Valainis, Tekla Vilkauss, Tom un Julie Weber, Lidija Zivtiņš, BeeBe Tunnel Cancer Center Staff

Arnolda Tomsona piemiņai – Anna Voldiņš

Arnolda Tupuriša piemiņai – Ēriks Bērstis, Roberts A. Ķengiš, Arnis un Diana Pone, Harry un Mirdza Rollis, John un Baiba Vanags

Mildas Upītes piemiņai – Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā

Jāzepa un Annas Valciņs, miruši ASV, ***piemiņai*** – Valdis Valciņš

Jāņa un Ernesta Veisu piemiņai – Anita Lidija Molander Veiss

Konstantīna Vilkausa piemiņai – Juris un Olita Valainis

Aleksandra Vittanda piemiņai – Laila Vittande Prosser

Minnas Zadiņas piemiņai – Baiba Kūriņa Gillard

Ziediņu ģimenes piemiņai, kurus 1941. gada 14. jūnijā izsūtīja no Ģertrūdes ielas dzīvokļa uz Sibīriju – Dr. Ēriks A. Niedrītis

Vīra brāļa Elmāra Zivtiņa piemiņai, kurš š. g. jūnijā Anglijā aizgāja mūžībā – Lidija Zivtiņš

Alberta Zolmaņa "Bāälēns" piemiņai – Albert Stenberg

Aleksandru Zosuli pieminot – Aivars Zosulis

Austras Zvirbulis piemiņai – Dace Berton

Riido un Emīlijas Koppels piemiņai – Leopolds, Volrāds un Ēvalds Koppels

2001. GADA 1. PUSGADA ZIEDOTĀJI

no 2001. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam

Vislielākie ziedotāji

The Book Latvia, Inc. (USD 20 000,-)

Latviešu Fonds (USD 11 000,-)

Pasaules Brīvo Latviešu apvienība (USD 10 000,-)

Juris un Rita Petričeki – Pētera un Zelmas Strautnieku piemiņas ziedojuums (USD 10 000,-)

Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (AUD 12 138,-)

Grand Rapido latviešu organizāciju padomes 14. jūnija atceres sarīkojuma ziedojuumi (USD 5795,-)

Ls 1000–2500 (~USD 1530–4250)

Anonīms, Dienvidfloridas Latviešu biedrība, Ģenerāla K. Goppera Fonds, Korporācija "Tervetia", Latviešu federālā kredītsabiedrība Nujorkā, Sidnejas Latviešu biedrība

Ls 500–999 (~USD 850–1530)

Rasma un Aleksandrs Aistrauts, Alfrēds un Sarmīte Grava, Zenta Knežinskis, Arturs un Ena Neparts, Valters Nollendorfs, George R. Ratermanis, Aivars Slucis, Dr. Ilze K. un Richard Schwartz, Dr. Zigfrihs un Paulīne Zadvinskis;

Čikāgas Latviešu draudžu sadarbības kopa, Daugavas Vanagu apvienība Dienvidkalifornijā, Daugavas Vanagu un Vanadžu apv. Bostonā, Daugavas Vanagu Fonds Lielbritānijā, Korporācija "Selonija", N.J. Latvian Federal Credit Union, Oregonas latviešu ev. lut. draudze, PBLA Kultūras Fonds

Ls 250–499 (~USD 425–850)

Anonīms, Rasma un Kornēlijs Dinbergi, A. Draviniece, Andrejs Eglīte, Dr. Ausma Gabliks, John Kīns, Margrieta Kreišmanis, Vita Kristovska, Dr. Andrejs un Ilona Ķīsis, Ēvalds Lejiņš, Natālija Neiburga, Valija Nille, Olafs un Sarma Rozentāli, Dr. Maksims Strunskis, Jānis un Ausma Vilciņš;

Amerikas Latviešu palīdzības fonds, Daugavas Vanadzes Linkolnā, Daugavas Vanagu apvienība Klīvlandē, Daugavas Vanagu apvienība Linkolnā, Grand Rapido Latviešu kredītbiedrība, Grand Rapido un apkārtnes Latv. pensionāru biedrība, Konkordijas "Valdemārija" Kalifornijas kopa, Linkolnas latviešu ev. lut. un Sv. Jāņa draudze, Nūdžersijas Latviešu biedrība, Sv. Jāņa ev. lut. latviešu Toronto draudze, Sv. Andreja ev. lut. draudze, Toronto Austrumu ev. lut. draudze

Ls 50–249 (~USD 85–425)

Dzintars un Biruta Abuls, Daina Albertiņa ar ģimeni, Gunārs Andersons ar ģimeni, Laimonis Apfelbaums, Gvido Augsts, Edvīns un Biruta Auzenbergs, Pēteris Auzers, Rūdolfs un Milijs Ābolīņš, Gaida Balodis, Evarists Bērziņš, Kārlis R. Bērziņš, Lidija Bērziņš, Jānis un Laila Bībelnieks, Vija Bowles, Elvīra Alīse Bush, Elvīra Alīse Bush, Dr. Ronald un Sonia Chapnick, Velta Creamer, George Dancigers, Ingrīda Dāvis, Ruta Dexter, Alberts Dilbergs, Zenta Grauds dz. Bruks, Valda Dundurs-Gaišs, Aija Ebdene, Edgars un Cheryl Eglītis, Ieva Eikens, Ojārs Emars, Glenn E. un Gunta M. Emmons, Ausma V. Erikson-Melnbrence, Theresa un Martins Fernandes ar ģimeni, Ivars Fridenvalds, George J. un Patricia B. Garnelis, Ādolfs Grabažs, Arviðs Grant-Upesleja, Valentīna Grauze,

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Artūrs un Ausma Grava, Sarmīte un Uldis Grava, Maija Grimza, Nedda Grīnups, Andrejs un Inta Grots, Inta Hasenkamp Mačs, Michael un Kristīne Jackson, Andris un Gunārs Jakabsons, Gunārs P. un Veva Jakobsons, Jānis un Dzintra Janavs, Arnolds Jansons, Maija Jaunzems, Angelika Jēgers, Walter Kalnītis, Ilmārs Kalns, Girts un Liena Kaugars, Anna Kīns, Leopolds, Volrāds un Ēvalds Koppels, Janice Ms. Krehel, Mārtiņš Uldis un Nellijs Kronītis, Irina un Egons Krumins, Dzintra Krumkalns-Paupe, Tija Krūmiņa, Jānis Krūmiņš ar ģimeni, Olģerts P. un Vera Kubulīnš, Vilmārs un Dzintra Kukainis, Aivars Kuplis, Dace Ķezbers, Velta Lapiņš Mežulis, Andris un Dagnija Lācis, Dainis Lazda, Valda Lēvenšteins ar ģimeni, Māris un Alda Līcis, Antons Lielbārdis, Roland un Robella Lietapurs, Atis P. un Daina Lizenbergs, Susan and Max Malhoff, Harijs Markevics, Alma Medenis, Dr. Vidvuds un Aija Medenis, Gundega Michele, Frank un Sady Milbourn, Donald un Vija Morton, Dr. Ēriks A. Niedrītis, Dr. Irene Norgello, Ārija un Andrejs Olte, Uldis Peter Ozoliņš, prāv. Alberts un Gārija Ozols, Viesturs un Vaira Paegle, Jānis Aivars Pelēķis, Andrejs un Gita Pērkons, Andris un Dagnija Peterson, Daina Petersons, Mirdza Pilsums, Ausma Pirkstins, Jānis Ilgvars Plūme, Thea Pratins, Aina un Juris Pūliņš, Maija Radziņš, Ieva Rasmussen, Valija Rauceps, māc. Ida N. Rautenšilde, Lea Renerts, Jānis un Ilze Resnis, Dr. Jānis J. Rosentāls, Jānis un Ieva Rozēns, Helmi F. Rožankowsky, David un Barbara Saifman, Mirdza Saule-Zandbergs, Aivars un Ausma Savelis, Milda L. Sebris, Liene Sīlis, Arnis un Māra Skulte, Dr. A. Lynn un Sheila Smith, Anda F. Sokalski, Guenter Sommer, J. Quentin Spittler, Kārlis un Millija Stolcers, Jānis Straubergs, Jānis D. Strautnieks, Edwarts Strazdiņš, Dailonis un Irina Štavovers, Alma un Fricis Šteinmanis, prof. Ilga B. Švechs, Tatjana un Jānis Tērauds, Voldemārs un Austra Treknais, Aina Trēde, Anda Tubalkain Bebris, Ansis E. un Rita Uibo, Juris Upatnieks, Biruta Upsons-Krišjansons, Dr. Valdis un Tabita Ūsis, Konstantīns Vaikevics, Juris un Olita Valainis, Edgars Valdmanis, Dr. Auseklis un Laimdota Vārpa, Gunta M. Vilciņš, Ināra Zariņš, māc. Richards Zariņš, Pēteris A. Zariņš, Jānis un Tamāra Zemzaris, Aīda Zilgalve, Aivars Zosulis;

Aijovas ev. lut. draudzes Dāmu kopa, BeeBe Tunnel Cancer Center Staff, Bostonas latviešu ev. lut. Trimdas draudze, Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudze, Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudzes Dāmu komiteja, Čikāgas Latviešu inženieru biedrība, Daugavas Vanadzes Grand Rapidos, Daugavas Vanadzes Kanādā, Daugavas Vanagu Fonda Bedfordas nodaļa, Daugavas Vanagu Toronto Vanadžu valde Kanādā, Flexible Book Club, Grand Rapido Latviešu biedrības Dāmu pulciņš, Grand Rapido latviešu ev. lut. draudze, Grand Rapido latviešu organizāciju padomes 14. jūnijs atceres sarīkojums, Grand Rapido Aglonas Dievmātes latviešu katoļu draudze, Hamiltonas Latviešu pensionāru kopa, Izglītības Fonds Anglijā, Kanberas latviešu ev. lut. draudze, Klīvlandes latviešu ev. lut. draudzes skola, Konkordija "Zinteniece", Korporācija "Selga" – Minnesotas kopa, Lansingas latviešu ev. lut. draudze, Latviešu biedrība Norvēģijā, Latviešu biedrība Rietumastrālijā, Latviešu ev. lut. apvienotā draudze Kalamazū, Latviešu Tautas kopiena Vācijā, Law Offices of Abramson & Fox, Linkolnas Latviešu ev. lut. draudzes Dāmu komiteja, Mančestras latviešu ev. lut. draudze, Roberta Boša Fonds Vācijā, Saginavas ev. lut. draudze, San Diego latviešu ev. lut. draudze, Sidnejas latviešu biedrības Dāmu kopa, Sirakūzu ev. lut. latviešu Kristus draudze, Sirakūzu Latviešu biedrība, Skenektedijas latviešu ev. lut. draudze, St. Catharines Daugavas Vanadžu kopa Kanādā, St. Pētersburgas (Floridā) Latviešu biedrība, St. Pētersburgas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudze, Studenšu korporācijas "Varavīksnes" Vidusamerikas kopa, Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā, Sv. Trīsvienības draudzes Viskonsīnas Rapido kopa, Vankuveras latviešu ev. lut. draudze, Vilmingtonas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudze, Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudze, Zviedrijas Latviešu Centrālā padome

Līdz Ls 49 (~USD 85)

Anonīms, anonīms, anonīms, Ilga Abermanis Lenša, Biruta Adamsons, Arnolds Adītājs, Aivars un Lidija Aistars, Juris un Judith Alksnītis, Marilyn L. Allen, Karls Alsens, Alfreds Amoliņš, Voldemārs Antīņš, Arianna Apelgren, Baiba Apelis, Voldemārs Apinis, F. John, Argie, Jalwan, Associates, Inc., Ojārs, Aina un Austra Atslēga, Ārija un Girts Austriņš, Dr. Romāns un Nora Auškāps, Kārlis un Meta Avens, Henry Avotiņš, Zane Āboļiņš, Modra un Imants Baloži, Normunds un Nora Balodis, Pēteris un Marta Balodis, Vidvuds Bandrevics, Daina un Bruno Baumanis, Maija Baumanis, Nina Bauskis, māc. Laimonis un Sidnija Bergmanis, Artūrs un Elfrīda Bergs, Aina un Alexander Berkulis, Ēriks Bērstis, Dace Berton, Talivaldis Bērziņš, Ilze Bērziņš, Dr. Tālivaldis Bērziņš, Velta Bērzkalns, Biruta Bībelnieks, Ceronis Bilmanis, Livia Birze, Inese un Udell Blanchard, Jānis un Valda Bolis, Arvīds Bolštēns, Vita Borgs, Kārlis Bramanis, Aija Briedis-Day, Irēne un Jānis Briga, Aleksandrs un Aina Brikmanis, Uldis N. Brošs, Andrejs Brošs, Peters Bruvelis, Felikss V. Buks, Māra Burkett, Ruth Burkhardt, Dagnita Butlevics, Jānis Cakars, Maija Carey Jekabsons, Kārlis un Ilze Ceceris, Dr. Aivars Celmiņš, Elena Ceriņš, Ēriks un Aina Ceriņš, Aristīds J. un Dace Cers, Roberts Charles, Māra I. Chaves, Artūrs un Dzidra Cīrulis, V. Clarke, Baiba Crawford, M. Čulītis, Kristaps Džonsons, Andris Dambergs, Oskars Daņiņš, Pēteris un Mirdza Daugavietis, Kārlis un Ieva Daukšs, Donats un Anna Dauksts, Vanda Dauksts un Arnis Kākulis, Vija Dāvidsons, Māra Dāvis, Juris un Ausma Dāvis, Elza I. Deimants, Edvīns Dēmuts, Pēteris un Antonina Digulis, Dace Aija Dīķis, Ilga Dimbris, Arturs Dinbergs, Sandra Dolan, Aina Drillis, Mārtiņš un Linda Duhms, Paulis un Inta Duks, Ilmārs un Baiba Dumpis, Osvalds Dzenis, Ruta Dzenis, K. Dzenis, B. Ešmite, Irene Erdmanis-Baiže, Olģerts un Vija Ernstsons, Margaret un Kārlis Ezeriņš, Dr. E. Wm. Fletcher, Rasma un Jānis Fogelis, Diana I. Francis, Helēna Frank, Erna Freiberga, Elisa Freimanis un Kalvis Cers, Māris un Joanne Freimanī, Austra Fricker, Hilda un Bill Frigic, Milda Gaddini, Valentīns un Maria Gailāns, Kazimirs Gailums, John E. Galējs, Monika Gobiņš, Dr. Līga un Raymond Gonzalez, Stanley Gorsvāns, Alfrēds Grāmatiņš, Indulis un Anda Grasis, Monvids Graudiņš, Rita Greenberg, Augsts Gregers, Jānis un Guna Gregors, Richards un Zane Grigors, Anastasija Grintals, Kārlis un Ruta Grīnvalds, Andrejs un Gunta Grīslis, Gita Grīviņš, Laima un Gunārs Gruzdīņš, Erna Gulbis, Janet Hankey, Hausmaņu ģimene, Mara Hegedeos, Maija V. Hinkle, Eriks un Inta Ieviņš, Vilhelms Ikaunieks, Maija un Imants Ikstrums, Arvids un Mudīte Indars, Aivars un Ligita Inka, Georgs Ivanovs, Valdis Ivansons, John, Anna un Beverly Jablovskis, Erna Jakobsons, Margonis un Karina Janaus, Astrīda

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Jansons, Maksis un Olga Jansons, Janis Jeps, Ausma Jones, Ruta Jostsons, Daina Jumiķis, Zinaīda Junkere, Alfreds un Spīdola Kajaks, Juris Kaķis, Valdis Kalejs, Uldis un Anna Kalējs, Alma Kalnājs, Elmārs un Ināra Kalnaraups, Ilze Kalniņa-Lācis, Andrejs J. Kalniņš, Ilga Kalniņš, Elza Kalniņš, Leons Kalniņš, Uldis Kariņš, Vilis Karitons, Jānis un Karena Karps, Irēne Karule, Rita Kaugurs, Pēters Kīns, Janis Kirpītis, Velta Kļaviņš, John Kļaviņš, Samuels Knochis Jr., Galina Kolbs, Diana Konton, Dzintra Kornets, Rasma un Zigfrīds Kornets, Saiva M. Kostecki, Edvīns Kramis, Arvids Krastiņš, Mirdza L. Krasts, Modris un Mētra Krautmanis, Dzidra Krievs, R. Kriškijānis, Ēriks un Ināra Krūmiņš, Laimonis un Rute Krūmiņš, Verners un Anita Krūmiņš, Mērija Krūze, Paulis un Rita Kubuliņš, Zigrīda Kudrenick, Matīss Kukainis, Māris un Tamāra Kukainis, Artūrs un Dace Kūlāni, Arvīds un Z. Kūlītis, Pauls Kupšis, Haralds Kuplis, Milija Kuplis, Baiba Kuriņa Gillard, Rasma Kusmanis, Clarica Kwant, Roberts A. Ķengis, Andrejs un Aija Ķengis, Arvīds un Zelma Ķepītis, A. un V. Ķīsēlis, Pēteris un Marta Ķuze, Olģerts Ķuze, Anna Lāčkājs, Junija Langina, Zigrīda Langins, Elizabete Lapainis, Iveta Larocco, Ināra Larson, Harry Lauris, Vilma Lauris, Arvīds E. Lauris, Miervaldis un Lilija Lazdiņš, Kārlis un Hermīne Legzdiņš, Skaidrīte un Alberts Legzdiņš, M. Lejiņa, Irēne Lejiņš, Arnolds Lezdkalns, Austra Liberts, Viviana Asja Liders, Arnolds un Dzidra Liepiņi, Indulis Liepiņš, A. V. Līgotņi, Ausma Linde, Aina Lizenbergs, Ligita Longo, Rūdolfs un Agnese Lubis, Janīna Maikovskis, Māris un Ināra Mantenieks, Maija un Stan Martin, Arnolds Martins, Diane Mauče-Citron, J. Mazzariņš ar ģimeni, Gundega Mežmalis, Maija Mednis, Vilmārs Melbārdis, John I. un Lilija Melgalvis, Roberts un Māra Memenis, Anna Metuzāls, Aldonis un Rūta Mežsēts, Mary Michelman, Vilis un Mirdza Miķelsons, Peggy un George Milbourn, Viktors un Brigitā Millers, Elma Miniats, Imants Minka, Ansis un Ludmila Mitrēvics, Anita Lidija Molander Veiss, Helen E. Mucenieks, Guna S. Mundheim, Ojārs Nāgelis, Dr. Lidija Neibergs, Kārlis D. Neiders, Dagnija Neimane, Biruta Norrell, Tamara Oakwood, Alīde Ogrīnš, F. Ozoliņš, Lars Gunnar Pahlm, Jean Partridge, Mirdza Paudrupe, Agris Pavlovskis, Jānis Peize, Miķelis Pese, Jānis un Ruta Petričeks, Jānis un Velta Picukans, Imants Piķelis ar ģimeni, Marga un Pēters Pipasts, Helēna Pizics, Milda Pladars, Aldis S. Platacis, Jānis un Velga Plāte, Valija Polis, Arnis un Diana Pone, Dr. Jānis Pone Trust, Jānis un Malvīna Poņemeckis, Ronald un Pat Poole, Alvīne Pospisil, Kārlis un Milda Pucis, Ara B. Pumpurs, Pēteris un Rūta Puriņš, Guntis Puriņš, Alberts Purviņš, Viestarts Rācenis, Andrejs G. Radziņš, Leotīne Raestas, A. Raisters, Ervīns un Laura Ramanis, Inta Rāve, Augsts Redlichs, Reinbergu ģimene, Zigurds I. un Vita Reineks, Vija Reinfelds, Gunars Reinis, Jānis un Inta Reinis, Pēteris Rencis, Ilmārs un Benita Riekstiņš, Vera Riekstiņš, Ksenija Riekstiņš, Dr. Emilia Riekstniece, Jānis Z. Robiņš, Harry un Mirdza Rollis, Ināra Roman, Kārlis un Lūcija Rozenbergs, Malvīne Rudzīte, Edvīns un Tamāra Rūsis, Silvija Rūtenbergs, Kārlis un Ada Salna, Beverly un David Sayers, Zelma Sedliņš, E. Segliņš, Anna Sergejevs, I. Severence, Vija Sierina, Ginta Sika, Antonija Sinkevičs, J. Skels, Daira un Igors Skriblis, Gaida Skudra, Lūcija Smelte, Kārlis Smiltens, Ilmārs un Rasma Sockis, Gunārs un Dzidra Spielbergs, Jakob Spielmann, Alfreds Sprincis, Alberts Sproģis, Hilda Stakle, Aivars un Ojārs Staško, Ojārs Stāks, Valdis Steinbergs, Albert Stenberg, Baiba Stepe, Gunārs Stopnieks, Victor un Erika Straubs, Velta Straume, Otilija Straupeniks, Gundars un Astrīda Strautnieks, Ausma un Vizma Strazdiņš, Guntis Strazds, Fricis Strēlnieks, Andrejs Strīķis, John Struzzi, Silvija Stukuls, Jūlija Stūre, Anna Sveķis, Kaspars un Zelma Svenne, Mārtiņš Šermanis, Danute Šķirmants, Juris un Maija Šlesers, Arnolds un Ērika Štams, Skaidrīte un Māris Štolcers, Ausma un Arvīds Štrāls, Jānis un Ieva Šverns, Harijs Taube, Aina Tālbergs, Anna Tidmane, Voldemārs Treknais, Beatrice Treleaven, J. Tuklers, Jānis M. Tums, T. Turkopols, Ēriks Tums, Māc. Jānis un Ērika Turks, Gunta Turks, Biruta Ūdre, Jēkabs Irene Ūdris, Andris un Daina Ūdris, Velta Šulcs, Teodors un Lidija Uldriķis, Ruta Ūle, Arvīds Ungurs, Edvīns un Anneliese Upītis, Valdis Valciņš, Aina Valdmanis, Ansis Vallens, Ināra un Aivars Vallis, John un Baiba Vanags, Leons un Irēna Vanuška, Mirdza Varenais, Vitalis Varpalietis, Velta Vaseris, Anna Vaseris, Jānis un Biruta Vaskis, Mārtiņš Aivars Vasmanis, Artūrs un Aina Vatvars, Leo Vedners, Uldis un Rasma Vezis, Vija Vidzemnieks, Andris Vīgants, Pauls Viķelis, A. Vilemsoms, Astra Vilinskis, Tekla Vilkauss, Rita Vilks, Vera Visockis, Anna Vitoliņš, Ivars un Laila Vītols, Laila Vittande Prosser, Elizabete Vittands, Kārlis un Anda Vizulis, Anna Voldiņš, Jānis Vovers, J. Vucens, Daniel un Mudīte Waterman, Tom un Julie Weber, Margaret Weill, Ausma Weisend, Ruta Zadzierska, Kārlis un Alexandra Zalcmanis, Olgerts Zandersons, Ārija Zariņa, Dzintra L. Zariņš, Dr. Janie Zart, Ivars Zeltiņš, Viktors un Valda Zemesarājs, Līga Zemesarājs, Astra Zemzars, Maija Ziedainis, Ēriks un Ausma Ziediņš, Karmena un Jānis Ziediņš, māc. Arvīds un Zigrīda Ziedonis, Anna Zils, Dr. Izolde Zīvers-Price, Lidija Zīvtiņš, Maija Zubys, Viktorija Zušmanis, Alfrēds un Laimdota Zvejnieks, Nīna Zviedris; Anonīms, Balaratas latviešu ev. lut. draudze, Baltic Travel Group, Beverīnas vasaras vidusskolas saime, Boy Scout Troop 275 Lielupe 175 - Gauja 31, Čikāgas Latviešu biedrība, Daugavas Vanadžu Toronto nodaļa, Daugavas Vanagu Fonda Līdsas nodaļa, Daugavas Vanagu Toronto nodaļa, Demoinas un apkārtnes tautieši, Grand Rapido Latviešu biedrība, Grand Rapido Latviešu biedrība, Grand Rapido latviešu ev. lut. draudzes Dāmu komiteja, Institut für Osteuropäische Geschichte und Landeskunde, Korporācijas "Imeria" Bostonas kopa, Korporācijas "Lettonia" Čikāgas kopa, Latvia Sub Division Owners Assoc., Inc., Latviešu katoļu biedrības Austrālijā Adelaides nodaļa, Latviešu rokdarbnieču kopa Kanberā, Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība, Latvijas Pieredzes izglītības centrs, Londonas latviešu kopa Kanādā, Maountain Graphix LLC, Riga Reisen ceļojumu birojs, Rīgas Tehniskā universitāte

Paldies arī tiem, kas atstājuši savu artavu ziedojuamu kastē!

ENGLISH LANGUAGE SECTION

In this issue...

In the lead editorial, Newsletter Editor Anda Līce remembers the black line drawn over the country by the June 14, 1941, deportation, and calls back those who were scattered all over the world: homecoming of the ashes and of the living.

In remembrance of this first Soviet mass deportation, which tore 15 500 people from their homeland, the Museum has mounted a thematic exhibit *Deportācija. 14.IX.1941. Deportation*. On June 14, the opening was attended by Republic of Latvia President Vaira Vīķe-Freiberga, former President Guntis Ulmanis, and other dignitaries. The addresses of President Vīķe-Freiberga, Occupation Museum Foundation Board Chairman Paulis Lazda and Chairman of the Executive Council Valters Nollendorfs speak of the need to remember and the importance of the Occupation Museum to bear witness (p. 2). Museum senior historian Richards Pētersons along with Museum artist Niluta Bahmane have designed a striking exhibit, showing the tragic happenings of June 14 inside rough lumber walk-in boxes and in video clips, in contrast with the official Red version displayed to the world (p. 3).

The number of visitors to the Museum keeps growing and in 2001 will be well over 40 000. Among the many distinguished visitors in the past 7 months were the President of Finland, the President of the German Bundestag, NATO Parliamentarians, and the Foreign Ministers of Austria, Spain, Hungary, Portugal, Denmark and Canada (p. 4).

Renowned architect Gunars Birkerts has presented the Museum with his vision for an addition to the Museum building. An August 16 press conference and the ensuing lively media interest have reactivated a dialogue between the Museum and Riga City Council, which in 1999 voted to move the Museum to another suitable location and then tear the building down (p. 5).

Artefacts acquired recently by the Museum archives include a primitive handmade printing press used in the resistance movement, a dress made in Ventspils Prison from a sugar bag, and keys found in 1989 in the woods in a burial site of 12 men and 2 women slain in 1947 (p. 6).

The Education Programme headed by Ieva Gundare conducts teacher seminars and thematic activities for visiting school classes. Generous donations by organisations and individual supporters have ensured that more than 400 Latvian schools have received class sets of "Dokumenti liecina", a book of historic document facimiles and teaching suggestions for schools. To bring the Museum closer to outlying schools a travelling exhibit "Latvia 1939–1991: From Occupation to Freedom" with texts in Latvian, English and Russian has been designed to travel from school district to school district as an aid for history teachers teaching occupation period history. In September, the exhibit was first used by teachers and students in Valmiera. The project is now being evaluated and donations sought to produce a second copy of the exhibit to travel in western Latvia (p. 7).

Recent exhibits in the lobby of the Museum have included a photo exhibit "Riga then and Now", "The Coup of August 1991", and "Latvian Traditional Costumes Return from Exile and Tell Their Story..." (p. 8).

The Museum mourns one of its most dedicated supporters, Dr. Verners Rūtenbergs, who died May 25, 2001, in Cleveland. Dr. Rūtenbergs was a member of the Board of the Occupation Museum Foundation (OMF), a founding member and Vice-President of the OMF Support Group (OMFA), and, together with his wife, initiator of the OMF Endowment Fund (p. 9).

In memoriam and other donations received between January 1 and June 30, 2001, are gratefully acknowledged (p. 9–14).

Dagnija Staško

To help us in assisting you to support the Occupation Museum, please fill in the following:

Donations (with tax deductions)

In USA, write cheques to

OMFA
c/o Daina Albertiņa
1053 Alder Lane
Naperville, IL 60540

In Canada, write cheques to

Daugavas Vanagi (clearly noting
OMF as the recipient)
c/o Tālivaldis Forstmanis
629 Mill Park Drive
Kitchener, ON N2P 4V4

For donations elsewhere, write cheques or money orders to

OMF

Unibank of Latvia, Branch Ridzenes
Bank Code 310101900, SWIFT code UNLALV2X
LVL Account No. 02-400 700 517
USD Account No. 02-000 758 006

[] I am enclosing a donation.

[] I pledge a yearly donation.

[] I am enclosing the first payment and would appreciate yearly reminders.

[] Please send me information regarding the donation of property in Latvia to the Occupation Museum.

[] Please send me information regarding testament bequests to the Occupation Museum.

[] My donation is in memory of (first name, surname) _____.

[] I would like to help in the work of the Occupation Museum. Please send more information.

Name:

Address:

Telephone/Fax:

Signature:

Date:

IEVĒRĪBAI! Dokumentu vai priekšmetu nodošanas kārtība Okupācijas muzejam

Muzejs visus saņemtos materiālus reģistrē un par tiem izsniedz īpašu pieņemšanas aktu. Iespējams materiālus nodot muzejam pastāvīgā lietošanā vai arī uz nosacītu laiku. Svarīgi materiālus identificēt, pievienojot katram dokumentam vai priekšmetam:

- 1) norādi – vai dokuments ir oriģināls vai kopija, vai priekšmets ir oriģināls vai atdarinājums;
- 2) īpašnieka vārdu un adresi;
- 3) priekšmeta vai dokumenta vēsturi – no kā un kad tas iegūts;
- 4) ja iespējams, priekšmeta vai dokumenta datumu, vietu vai cita veida raksturojumu, kas palīdz noteikt tā vēsturisko izceļsmi un specifiku;
- 5) fotogrāfijām, cik iespējams, tajās redzamo vietu un priekšmetu aprakstus un cilvēku vārdus, kā arī vietu, datumu vai vismaz aptuvenu uzņemšanas laiku;
- 6) skaņu vai videoleolētē ierunātām atmiņām – īsu rakstveida satura aprakstu.

Materiāli sūtāmi vai nododami: Okupācijas muzejā

Strēlnieku laukumā 1

Rīga, LV-1050

Latvia

Tālrunis +371 7212715; fakss 7229255; e-pasts <omf@latnet.lv>

Apkārtraksts Nr. 12, 2001. gada oktobī. Rīga.

Apkārtraksts iznāk divas reizes gadā.

ISSN 1407-3668

Apkārtraksta vinjetē izmantota Kārja Pakārkla fotogrāfija

Redaktore Anda Līce

Korektore Dzintra Auziņa

Ievērotas iesniegto manuskriptu Latvijas un ārzemju latviešu rakstības atšķirības.

Zanes Baķes makets

Muzeja foto

Latvijas Okupācijas muzejs (OM)

Strēlnieku laukumā 1

Rīga, LV-1050

Telefoni: OM birojs: 7212715, Izglītības programma: 7211030

Fakss: 7229255 E-pasts: omf@latnet.lv

Lai mēs varētu palīdzēt Jums atbalstīt Okupācijas muzeju, lūdzam izpildīt anketu:

Ziedojoj (ar nodokļu atvieglojumiem), čeki rakstāmi:

ASV: **OMFA**

c/o Daina Albertiņa
1053 Alder Lane
Naperville, IL 60540

Kanādā: **Daugavas Vanagi**

(norādot, ka ziedoju
Okupācijas muzejam)
c/o Tālivaldis Forstmanis
629 Mill Park Drive
Kitchener, ON N2P 4V4

Ziedojoj citur pasaulē, čeki vai naudas pārsūtījumi rakstā

OMF

Unibank of Latvia, Branch Ridzenes
Bank Code 310101900, SWIFT code UNLALV2X
Latu konta Nr. 02-400 700 517
ASV dolāru konta Nr. 02-000 758 006

Pievienoju ziedoju.

Piesaku gadskārtēju ziedoju.

Pievienoju pirmo maksājumu, lūdzu, sūtiet man gadskārtēju atgādinājumu.

Vēlos uzzināt par iespējām novēlēt Okupācijas muzejam īpašumus Latvijā.

Vēlos uzzināt par iespējām atstāt Okupācijas muzejam testamenta novēlējumu.

Savu ziedoju novēlu (vārds, uzvārds) piemiņai.

Vēlos uzzināt par iespēju palīdzēt muzeja darbā.

Vārds, uzvārds:

Adrese:

Telefons/fakss:

Paraksts:

Datums: